

Vážené kolegyně a kolegové,

v dnešním čísle Laboratorních listů vám přinášíme podrobné informace o horečce z kočičího škrábnutí.

HOREČKA Z KOČIČÍHO ŠKRÁBNUTÍ

Etiologie

Bartonella (dříve Rochalimea) henselae, g- tyčinka. Stejně klinické příznaky může způsobit i B. claridgeae a afipia felis (lat. felis - kočka).

Historie

V roce 1889 popsal H. Parinaud syndrom. Souvislost s poškrábáním kočkou prokázal R. Debré v roce 1950. Etiologie byla objasněna až v roce 1990.

Epidemiologie

Zvířecím rezervoárem jsou potkani a krysy, mezi nimiž infekci přenášejí blechy. Nejsou vyloučena i další zvířata, např. psi, kozy, veverky i opice. Není prokázán přenos z člověka na člověka. Infekce je častější na podzim a v zimě. Promořenost koťat (kočka domácí) se pohybuje kolem 40 %.

Člověk se nakazí obvykle škrábnutím nebo kousnutím kočkou. U zvířat probíhá onemocnění inaparentně, s dlouhou asymptomatickou bakteriémií. Infekce může do těla vniknout i oční spojivkou, je možný také přenos vší, blechou nebo klíštětem. Felinóza se v našich podmínkách nepochybně podílí na etiologii uzlinového syndromu, ale často uniká diagnostice.

Inkubační doba se pohybuje od 1 do 3 týdnů.

Patogeneze

V místě rány se mikrob pomnoží a lymfatickou cestou pronikne do regionálních lymfatických uzlin. Při hematogenním rozsevu mohou být postiženy různé orgány, jako játra, slezina, plíce, kostní dřeň, mozek, v nichž dochází k tvorbě granulomů nebo mikroabscesů.

Klinický obraz

V místě poranění se objeví drobný vřídek. Následuje zvětšení spádových lymfatických uzlin. Většina nemocných má několikadenní mírné celkové obtíže jako subfebrilie, malátnost, únavu, bolesti hlavy. U 5 % postižených se objeví prchavá vyrážka. V krvi bývá mírná leukocytóza, eozinofilie, mírné zvětšení zánětlivých markerů. Zvětšení mízních uzlin často přetrvává 2 - 4 měsíce. Při infekci oční spojivky dojde ke granulomatózní konjunktivitidě. Ojediněle může dojít ke generalizaci onemocnění. Pak může mít nemoc i další projevy, jako hepatosplenomegalie, pneumonitis, glomerulonefritida, encefalitida s parézami, ataxií, afázií, trombocytopenická purpura a morbiliformní exantém.

Potřebujete kontakt přímo
na odběrové místo, ambulanci,
nebo laboratoř?

Veškeré kontakty naleznete na

www.labin.cz

Institut laboratorní
medicíny

Diagnostika

Charakteristický je obraz vícečetné až abscedující lymfadenopatie v jedné spádové oblasti vlekoucí se několik měsíců. Mikrobiologická diagnostika se provádí nejčastěji sérologicky. Stanovuje se specifické IgM a IgG protilátky a nepřímá fluorescence. Naše laboratoř odesílá vzorky s požadavkem na toto vyšetření do spolupracující laboratoře.

Terapie

Podává se ciprofloxacin, doxycyclin, nebo claritromycin v obvyklých dávkách 14 dní, nebo azitromycin 14 dní. U závažných komplikací a u imunokompromitovaných pacientů se doba léčby prodlužuje až na 12 týdnů.

Prevence

Omezení kontaktu s kočkami a jejich exkrementy. Imunokompromitovaným pacientům se chování koček doma nedoporučuje. V případě poranění kůže po kočičím poškrábání nebo pokousání by měla být kůže důkladně vyčištěna mýdlem a tekoucí teplou vodou. Případné nehojící se ragády a zvětšení spádových mizních uzlin je potřeba konzultovat s ošetřujícím lékařem.

Kazuistika

Žena, 52 let, nezaměstnaná, s ničím se neléčila.

V září 20XX se ujala nalezeného malého kotěte, které pak chovala v bytě s tím, že se pohybovalo i volně venku. V říjnu byla tato nová majitelka při hře s kotětem poškrábána na zádech a stehně. Zde se za nějakou dobu objevily nehojící se pustuly. Koncem listopadu byla vyšetřena na kožní ambulanci a poté léčena lokálně erytromycinem (Eryfluid). Začátkem prosince pozorovala nad pravou lopatkou v blízkosti pustul tuhou rezistenci 4x4 cm. Zvýšenou teplotu neuvádí, neměřila se. V polovině prosince byla pak pro podezření na Bartonelózu odeslána na ambulanci infekčního oddělení. Poté byla pak Bartonelóza sérologicky potvrzena. Ultrazvukem byla anamnéza doplněna o další rezistenci v axile, 1.6 cm. Léčena doxycyclinem (200mg 1xd po dobu 20 dnů).

V polovině ledna dalšího roku byla při kontrole popsána regrese mizních uzlin nad pravou lopatkou, pustuly v místě poškrábání vymizely. Kotě bylo veterinárně ošetřeno, rovněž přeléčeno doxycyclinem.

Závěr

Statisticky větší záchyty, zejména v Americe, je dán zejména tím, že v ČR onemocnění bartonelózou nepodléhá (pod značkou mezinárodní klasifikace A28) povinnému hlášení. Tedy i celorepublikový program Epidat, zachycující povinné hlášení, neumožňuje přesnou identifikaci hlášeného onemocnění bartonelózou. Tato diagnóza může být hlášena pod jinými značkami mezinárodní klasifikace, jako např. W55 (kousnutí jinými savci), A79 (jiné rickettsiózy).

Použitá literatura:

Interní medicína pro praxi 2014, Beneš: Infekční lékařství 2009, Dostál: Infektologie 2005

Potřebujete kontakt přímo
na odběrové místo, ambulanci,
nebo laboratoř?
Veškeré kontakty naleznete na

www.labin.cz

Institut laboratorní
medicíny